

 TRNAVSKÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ	Interný dokument č. 03/2025	Domov sociálnych služieb pre dospelých BOJKOVÁ
Verzia: 02	Výtlačok č.: 1	Účinnosť od: 01.04.2025

SMERNICA ZÁKLADNÝCH ĽUDSKÝCH PRÁV A SLOBÔD PRIJÍMATEĽA SOCIÁLNEJ SLUŽBY

	Meno	Funkcia	Dátum	Podpis
Spracovala:	Mgr. Ľuboslava Horňáková	manažérka kvality	31.03.2025	
Schválila:	Mgr. Marianna Škápiková	riaditeľka	31.03.2025	

 TRNAVSKÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ	Interný dokument č. 03/2025	Domov sociálnych služieb pre dospelých BOJKOVÁ
Verzia: 02	Výtlačok č.: 1	Účinnosť od: 01.04.2025

PRVÁ ČASŤ ÚVODNÉ USTANOVENIA

Článok I Účel vydania

Domov sociálnych služieb pre dospelých Bojková (ďalej len „DSS Bojková“) v súlade so zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnych službách“) vydáva túto smernicu, ktorou sa ustanovuje, konkretizuje a zabezpečuje jednotný postup pri ochrane ľudských práv a slobôd prijímateľa sociálnej služby. Ľudské práva sú zakotvené v Ústave Slovenskej republiky, vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv, v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd, v Európskej sociálnej charte, v zákone č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnych službách“), v zákone č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov a iných medzinárodných a všeobecne záväzných právnych normách a pravidlách občianskeho spolužitia a podľa kritérií prílohy č. 2 zákona č. 448/2008 Z. z. v znení neskorších predpisov pričom prihliada na):

1.1.Kritérium: *Účel a obsah poskytovania sociálnej služby (strategická vízia, poslanie a ciele) a prístup k prijímateľovi sociálnej služby.* Poskytovateľ sociálnej služby má v písomnej forme vypracovanú a zverejnenú strategickú víziu, poslanie a hodnoty, z ktorých vychádza, ciele, stratégiu a plán poskytovania sociálnej služby, ktoré vychádzajú z individuálnych potrieb prijímateľov sociálnej služby a aktívne ju naplňa a realizuje. Poskytovateľ sociálnej služby aktívne presadzuje partnerský a individuálny prístup, ktorý vedie prijímateľa sociálnej služby k spoluzodpovednosti, spolurozhodovaniu a splnomocňovaniu a objavuje hodnotu terajšieho a potenciálneho prínosu prijímateľa sociálnej služby pre spoločnosť.

1.2 Kritérium: *Dostupnosť sociálnej služby pre každého žiadateľa, ktorý spĺňa podmienky na poskytnutie sociálnej služby ustanovené týmto zákonom.* Poskytovateľ sociálnej služby nemôže odoprieť prístup k sociálnej službe fyzickej osobe, ktorá spĺňa podmienky na poskytnutie sociálnej služby ustanovené týmto zákonom, na základe pohlavia, rasy, farby pleti, jazyka, viery a náboženstva, politického alebo iného zmýšľania, národného pôvodu alebo sociálneho pôvodu, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, majetku, rodu alebo iného postavenia, zdravotného postihnutia a veku.

1.9 Kritérium: *Ochrana pred zlým zaobchádzaním.* Poskytovateľ sociálnej služby má spracované a realizuje preventívne opatrenia a postupy na zabránenie mučeniu alebo krutému, neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu v súlade s čl. 16 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a ostatným formám zlého zaobchádzania. Zamestnanci poskytovateľa sociálnej služby zaobchádzajú s prijímateľmi sociálnej služby ľudsky, dôstojne a s úctou. Žiadny prijímateľ sociálnej služby nie je vystavený akejkoľvek forme týrania, ponižujúceho zaobchádzania, zneužívania alebo iným formám zlého zaobchádzania.

 TRNAVSKÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ	Interný dokument č. 03/2025	Domov sociálnych služieb pre dospelých BOJKOVÁ
Verzia: 02	Výtlačok č.: 1	Účinnosť od: 01.04.2025

2.1 Kritérium: *Personál poskytovateľa sociálnej služby je vyškolený v oblasti základných ľudských práv a aktívne ich aplikuje pri poskytovaní sociálnej služby. Zamestnanci sú vyškolení a majú aj písomné informácie o základných ľudských právach a slobodách, sú oboznámení s národnými a medzinárodnými ľudsko-právnymi štandardmi. Odborní zamestnanci poskytovateľa sociálnej služby majú dostatočné a rôznorodé zručnosti a znalosti v poskytovaní sociálnej služby, poradenstva, sociálnej rehabilitácie a sú informovaní, vzdelávaní a podporovaní v oblasti ľudských práv a slobôd.*

Článok II

Všeobecne platná legislatíva a interné dokumenty zariadenia

Medzinárodná platná legislatíva:

- Všeobecná deklarácia ľudských práv (z roku 1948)
- Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (z roku 1950)
- OSN Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím (2006, ratifikovaný SR v roku 2010)
- Ostatné zákony, dohovory a normy EU týkajúce sa dodržiavania základných ľudských práv a slobôd

Národná platná legislatíva:

- Ústava SR
- Občiansky zákonník
- Zákon č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o doplnení zákona č. 45/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov
- Zákon č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov
- Zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Vnútorne organizačné dokumenty:

- Zriaďovacia listina
- Organizačný poriadok
- Domáci poriadok
- Prevádzkový poriadok
- Interná smernica číslo 09/2024 – Určovanie postupov a pravidiel prevencie krízových situácií a použitia prostriedkov netelesného a telesného obmedzenia
- Interná smernica číslo 07/2024 – O individuálnom plánovaní a adaptačnom procese prijímateľov sociálnej služby
- Interná smernica číslo 06/2024 – O ošetrovateľskom procese a opatrovateľskej činnosti
- Interná smernica číslo 2/2017 – Určovanie postupov a pravidiel na dosiahnutie účelu a odborného zamerania pri poskytovaní sociálnej služby
- Interná smernica číslo 05/2019 – Určenie metodických postupov rozvoja pracovných zručností, sociálnej rehabilitácie a voľnočasových aktivít
- Interná smernica číslo 02/2024 - Etický kódex

 TRNAVSKÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ	Interný dokument č. 03/2025	Domov sociálnych služieb pre dospelých BOJKOVÁ
Verzia: 02	Výtlačok č.: 1	Účinnosť od: 01.04.2025

DRUHÁ ČASŤ VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok III

Zásady rovnakého zaobchádzania pri poskytovaní sociálnej služby a autonómia prijímateľov sociálnej služby

1. Zariadenie dodržiava zásady rovnakého zaobchádzania pri poskytovaní sociálnej služby. Všetci prijímatelia v zariadení majú rovnaké práva a povinnosti bez ohľadu na vek, pohlavie, náboženské vyznanie alebo vieru, rasu, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, zdravotné postihnutie, sexuálnu orientáciu, manželský a rodinný stav, farbu pleti, jazyk, politické alebo iné zmýšľanie, národnostný alebo sociálny pôvod.
2. Zariadenie akceptuje slobodnú vôľu prijímateľa – prijímateľ si zvolí druh, rozsah a spôsob poskytovaných služieb a nesie osobnú zodpovednosť za svoje rozhodnutie.

Článok IV

Poučenie zamestnancov

Riaditeľ DSS Bojková, resp. ním poverený zamestnanec oboznámi všetkých zamestnancov so Smernicou o základných ľudských právach a slobodách prijímateľov. Záznam s oboznámením sa so smernicou potvrdí zamestnanec zariadenia svojim podpisom (príloha č.1). Každý zamestnanec musí rešpektovať a dodržiavať tieto práva a slobody prijímateľa v súlade s týmto dokumentom a ďalšími internými predpismi zariadenia. Školenie zamestnancov sa vykonáva pri nástupe nového zamestnanca, raz ročne, alebo podľa potreby.

Článok V

Práva prijímateľa sociálnej služby

1. DSS Bojková rešpektuje zásady rovnakého zaobchádzania a práva prijímateľa sociálnej služby.
2. Pre zabezpečenie dôstojnosti prijímateľa DSS Bojková sa dbá na:
 - ochranu života a zdravia,
 - osobnú slobodu,
 - rešpekt k osobnej cti, dobrej povesti a mena,
 - identitu prijímateľa sociálnej služby,
 - osobnú integritu,
 - osobnú nezávislosť,
 - individuálnu rozmanitosť.

 TRNAVSKÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ	Interný dokument č. 03/2025	Domov sociálnych služieb pre dospelých BOJKOVÁ
Verzia: 02	Výtlačok č.: 1	Účinnosť od: 01.04.2025

3. DSS Bojková vytvára také podmienky, aby bolo naplnené právo prijímateľa na:

a) *sebaurčenie*, a to predovšetkým:

- ochranu osobnej slobody,
- slobodu myslenia a náboženského vyznania,
- dôraz na osobný rozvoj,
- práva na prístup ku vzdelávaniu, profesijnému rozvoju a získavaniu platených pracovných príležitostí.

b) *rešpekt súkromia* prijímateľa:

- nenarušovanie osobného priestoru,
- ochranu osobných údajov,
- dôvernosť informácií poskytnutých kompetentným odborným zamestnancom zariadenia v záujme riešenia problémov prijímateľa,
- práva na nezávislý spôsob života v komunite s primeranou podporou,
- právo na voľný pohyb,
- súkromie pri komunikácii,
- právo na určenie dôvernej osoby, s ktorou môže konzultovať svoje slobodné rozhodnutia o podpore, poskytovaní sociálnej služby a s jej podporou realizovať rozhodnutia o osobných, právnych, finančných a ďalších záležitostiach.

c) *vytváranie podmienok* pre zabezpečenie práva prijímateľa na:

- ochranu pred rôznymi formami zneužívania, diskrimináciou a pod.,
- prevenciu krízových situácií (interná smernica číslo 09/2024 – Určovanie postupov a pravidiel prevencie krízových situácií a použitia prostriedkov netelesného a telesného obmedzenia),
- ochranu pred neľudským alebo ponižujúcim zaobchádzaním, trestaním, vykorisťovaním a násilím.

d) poskytovanie služby s prihliadnutím na individuálne potreby prijímateľa (interná smernica číslo 07/2024 – O individuálnom plánovaní a adaptačnom procese prijímateľov sociálnej služby).

Článok VI

Pravidlá pre ochranu práv prijímateľa sociálnej služby pred predsudkami a negatívnymi hodnoteniami

K zamedzeniu porušovania práv prijímateľa sociálnej služby sú v DSS Bojková nastolené pravidlá, ktorými sa musia riadiť všetci zamestnanci:

1. komunikujú slušne a s rešpektom,
2. vytvárajú podmienky preto, aby prijímateľ sociálnej služby mohol žiť dôstojne,
3. pomáhajú prijímateľovi sociálnej služby obklopovať sa vecami a vykonávať činnosti, ktoré sú adekvátne jeho veku,
4. správajú sa k prijímateľovi sociálnej služby s úctou,
5. predstavujú prijímateľa sociálnej služby menom, nie diagnózou,
6. neoslovujú prijímateľa sociálnej služby podľa jeho zdravotného stavu, je neprípustné používať termíny ako "ležiak" a pod.,

 TRNAVSKÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ	Interný dokument č. 03/2025	Domov sociálnych služieb pre dospelých BOJKOVÁ
Verzia: 02	Výtlačok č.: 1	Účinnosť od: 01.04.2025

7. prístupujú k prijímateľovi sociálnej služby pozitívne,
8. snažia sa ukázať, že prípadné problémy prijímateľa sociálnej služby sú prirodzeným javom,
9. usilujú sa o to, aby život prijímateľa sociálnej služby bol čo najprirodzenejší,
10. program voľnočasových aktivít prispôbujú želaniam prijímateľa sociálnej služby,
11. eliminujú nepriaznivé sprievodné javy spojené s chorobou,
12. fotografie z rôznych spoločenských akcií zverejňujú na webovej stránke a na nástenke v zariadení so súhlasom prijímateľa sociálnych služieb,
13. dodržiavajú mlčanlivosť.

Článok VII

Poučenie prijímateľa o jeho právach a slobodách

1. Riaditeľ DSS Bojková, resp. ním poverený zamestnanec oboznámi a informuje v zrozumiteľnej forme každého novoprijatého prijímateľa o tom, aké má práva, slobody a povinnosti, o rešpektovaní práv ostatných prijímateľov sociálnej služby a pracovníkov zariadenia.
2. Každý prijímateľ má možnosť sa o svojich právach a slobodách informovať u riaditeľa DSS Bojková.

Článok VIII

Podpora ochrany ľudských práv a slobôd

1. Na zabezpečovanie podpory ochrany ľudských práv a slobôd majú prijímatelia sociálnych služieb zriadenú tzv. Radu zástupcov prijímateľov sociálnej služby, ktorá pozostáva z piatich prijímateľov. V prípade zistenia porušenia ľudských práv a slobôd, nahlási Rada prijímateľov zistený stav bezodkladne riaditeľovi DSS Bojková, ktorý rieši porušenie osobným pohovorom s prijímateľom. Taktiež môže nahlásiť porušovanie ľudských práv a slobôd aj prijímateľ osobne.
2. V prípade, ak by ktokoľvek zo zamestnancov videl alebo sa dozvedel o prípade porušovania práv a slobôd prijímateľa, je povinný to bezodkladne nahlásiť riaditeľovi DSS Bojková. Riaditeľ DSS Bojková rieši porušenie osobným pohovorom so zamestnancom. Pri opakovanom porušení môže byť voči zamestnancovi vyhovená disciplinárna a iná právna zodpovednosť.

Článok IX

Preventívne opatrenia

Zariadenie zabezpečuje:

- podporovanie ďalšieho vzdelávania zvyšovania odbornej spôsobilosti zamestnancov,
- pravidelnú supervíziu, ktorá napomáha zvyšovať kvalitu odbornej práce a podnecovať osobnostný rozvoj zamestnancov (napr. napomáha identifikovať vlastné predsudky, ktoré by mohli mať za následok diskriminačné správanie voči určitej skupine alebo skupinám prijímateľov),

 TRNAVSKÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ	Interný dokument č. 03/2025	Domov sociálnych služieb pre dospelých BOJKOVÁ
Verzia: 02	Výtlačok č.: 1	Účinnosť od: 01.04.2025

- komunitný systém práce, ktorý zapája prijímateľov do života zariadenia ako partnerov pri poskytovaní sociálnych služieb,
- uplatňovanie individuálneho prístupu pri práci s prijímateľmi, ktorý sa odvíja od ich potrieb, požiadaviek, schopností, potenciálu a osobných cieľov,
- pravidelné zisťovanie spokojnosti prijímateľov sociálnej služby (priamou spätnou väzbou, anketami v rámci komunitných stretnutí, formou dotazníka a pod.).

Článok X Kontrolné opatrenia

1. Kontrola dodržiavania ľudských práv a slobôd sa môže vykonať kedykoľvek implementačným tímom kvality.
2. Kontrola sa vykonáva rozhovorom s prijímateľmi, nahliadnutím do evidencie porušovania práv a slobôd a na dodržiavanie nápravných opatrení.

Všetci prijímatelia sociálnej služby v zariadení sú rovní vo svojich právach a ľudskej dôstojnosti. To znamená, že všetci majú rovnaké práva na zaradenie sa do spoločnosti a na užívanie spoločenských hodnôt.

TRETIA ČASŤ ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Táto smernica nadobúda účinnosť dňom 01.04.2025 a nahrádza smernicu účinnú od 01.05.2017, ktorej platnosť končí 31.03.2025.

Príloha č. 1 – Záznam o oboznámení sa s interným dokumentom

 TRNAVSKÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ	Interný dokument č. 03/2025	Domov sociálnych služieb pre dospelých BOJKOVÁ
Verzia: 02	Výtlačok č.: 1	Účinnosť od: 01.04.2025

Príloha č. 1: k Smernici základných ľudských práv a slobôd prijímateľa sociálnej služby

**Záznam
o oboznámení zamestnanca s vydaním interného dokumentu**

Názov interného dokumentu: **Smernica základných ľudských práv a slobôd prijímateľa sociálnej služby.**

Účinnosť od: 01.04.2025

Meno a priezvisko zamestnanca:	Podpis:	Dátum
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		
11.		
12.		
13.		
14.		
15.		
16.		
17.		
18.		
19.		
20.		
21.		
22.		
23.		

 TRNAVSKÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ	Interný dokument č. 03/2025	Domov sociálnych služieb pre dospelých BOJKOVÁ
Verzia: 02	Výtlačok č.: 1	Účinnosť od: 01.04.2025

Meno a priezvisko zamestnanca:	Podpis:	Dátum
24.		
25.		
26.		
27.		
28.		
29.		
30.		
31.		
32.		
33.		
34.		
35.		
36.		
37.		
38.		
39.		
40.		
41.		
42.		
43.		
44.		
45.		
46.		
47.		
48.		
49.		
50.		

Zamestnanec svojím podpisom potvrdzuje, že bol oboznámený s vydaním vyššie uvedeného interného dokumentu.